

6. VZDELÁVANIE

Metodické vysvetlivky

Zákon o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) definuje jednotlivé druhy škôl poskytujúce predprimárne, základné, stredné, vyššie odborné vzdelanie a záujmové vzdelávanie: **materská škola, základná škola, gymnázium, stredná odborná škola, konzervatórium, škola pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, základná umelecká škola, jazyková škola**. Súčasťou školskej výchovno-vzdelávacej sústavy sú aj **školské zariadenia**.

Podľa zákona č. 245/2008 Z. z. učilištia a stredné odborné učilištia zriadené podľa doterajších predpisov sú **strednou odbornou školou** poskytujúcou nižšie stredné odborné vzdelanie a stredné odborné vzdelanie. Z tohto dôvodu všetky údaje o učilištiach a stredných odborných učilištiach sú zahrnuté do údajov stredných odborných škôl (úrovne 252, 253 a 352, 353 podľa klasifikácie ISCED 2011).

Vysoké školy definuje zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Školy, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňujú popri slovenskom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny, sa vykazujú ako školy s viacerými výchovnými jazykmi, to znamená, že v týchto školách sú zriadené triedy s vyučovacím jazykom slovenským a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

V údajoch o počte **učiteľov** sú zahrnutí učitelia na ustanovený pracovný čas (plný úväzok) vrátane riaditeľov a zástupcov.

Zmennosť vyučovania vyjadruje podiel žiakov a tried zahrnutých do vyučovania v 2. zmene.

Definície

Stredná odborná škola poskytujúca odborné vzdelávanie na úrovni 253, 353, 344, 354, 454 a 554 podľa klasifikácie ISCED 2011 je stredná škola, ktorá pripravuje žiakov v najmenej dvojročnom a najviac päťročnom vzdelávacom programe príslušného odboru vzdelávania. Vzdelávacie programy strednej odbornej školy sú zamerané predovšetkým na výkon povolání a odborných činností v národnom hospodárstve, zdravotníctve, verejnej správe, kultúre, umení a v ostatných oblastiach a môžu pripravovať aj na ďalšie štúdium.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. sa výchova a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením uskutočňuje spravidla v **špeciálnych školách** alebo v ostatných školách v zriadených **špeciálnych triedach** spravidla pre deti s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia. Výchova a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením sa môže uskutočňovať aj v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy. Ak je to potrebné, takéto dieťa alebo žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Špeciálne výchovné zariadenia sú zariadenia výchovnej prevencie a zariadenia náhradnej výchovy a plnia úlohy pri ochrane detí pred sociálno-patologickými javmi, v prevencii problémového vývinu detí, v prevencii delikventného vývinu detí a pri výkone ústavnej a ochrannnej výchovy. Pre potreby tejto štatistickej ročenky sú v špeciálnych výchovných zariadeniach zahrnuté reedukačný detský domov, reedukačný domov pre mládež, liečebno-výchovné sanatórium, diagnostické centrum pre deti, diagnostické centrum pre mládež a reedukačný domov pre matky s deťmi.

Zdroj údajov

Zdrojom údajov sú predovšetkým štatistické zisťovania, ktoré realizuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR prostredníctvom Centra vedecko-technických informácií. Vybrané ukazovatele za oblasť školstva sú dostupné aj vo verejnej databáze ŠÚ SR DATAcube.

Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania ISCED 2011¹⁾ a systém vzdelávania na Slovensku

Obvyklý vek vzdelávania	Vzdelávacie programy a dosiahnuté vzdelanie podľa ISCED 2011	Kód	Školský systém v Slovenskej republike
Menej ako 3 – 6 rokov	PREDPRIMÁRNE predškolské bez vzdelania, nedokončený 1. stupeň základného vzdelávania	020 030	Materské školy a špeciálne materské školy, 0-té ročníky na základných školách, prípravné triedy v základných školách, prípravné triedy v špeciálnych školách
6 – 15 rokov	ZÁKLADNÉ Primárne 1. stupeň základného vzdelávania Nižšie stredné 2. stupeň základného vzdelávania	100 244	1. stupeň základných škôl, 1. stupeň špeciálnych základných škôl – variant C 2. stupeň základných škôl, 2. stupeň špeciálnych základných škôl – variant A, 1. až 4. ročník 8-ročných stredných škôl
15 – 18/19 rokov alebo iné	STREDNÉ Nižšie stredné odborné Stredné odborné s výučným listom Stredné odborné bez maturitý a výučného listu ÚPLNÉ STREDNÉ²⁾ Úplné stredné všeobecné s maturitou Úplné stredné odborné s maturitou a výučným listom Úplné stredné odborné s maturitou bez výučného listu	243 252 253 352 353 353 344 354 354 454	Praktické školy Stredné odborné školy (učebné odbory pre žiakov s mentálnym postihom) Stredné odborné školy (2-ročné vzdelávacie programy – odbory so zvlášť upravenými učebnými plánmi) Stredné odborné školy (učebné odbory pre žiakov s mentálnym postihom) Stredné odborné školy (nematuritné vzdelávacie programy poskytujúce výučný list) Stredné odborné školy (nematuritné vzdelávacie programy neposkytujúce výučný list) Gymnázia Stredné odborné školy (vzdelávacie programy s maturitou poskytujúce aj výučný list) Stredné odborné školy (vzdelávacie programy s maturitou) Stredné odborné školy (vzdelávacie programy s maturitou pre absolventov učebných odborov v nadstavbovom štúdiu)
18/19 + 2 roky	POSTSEKUNDÁRNE NETERCIÁRNE Pomaturitné kvalifikačné, pomaturitné inovačné a pomaturitné zdokonaľovacie štúdiá	454	Stredné odborné školy, obchodné akadémie, stredné umelecké školy, konzervatóriá, atď.
18/19 + 3 roky	TERCIÁRNE Vyššie odborné (pomaturitné špecializačné) – absolventi sú diplomovaní špecialisti s titulom DiS (alebo jeho ekvivalent)	554	Stredné odborné školy, konzervatóriá, tanečné konzervatóriá, vyššie stredné odborné školy

18/19 + 4 – 6 rokov alebo iné	18/19 + 3 – 4 roky	1. stupeň univerzitného štúdia – bakalárske štúdium – absolventom je udelený akademický titul Bc. (alebo jeho ekvivalent).	655 665	Univerzity, vysoké školy Akadémia Policajného zboru Vojenské vysoké školy (bakalárske študijné programy)
	21/22 + 2 roky	2. stupeň univerzitného štúdia – magisterské, inžinierske, doktorské štúdium – absolventom je udelený akademický titul Mgr., Ing., Dr. (alebo ich ekvivalenty)	766 767 768	Univerzity, vysoké školy Akadémia Policajného zboru Vojenské vysoké školy (magisterské, inžinierske a doktorské študijné programy)
24/25 + 3 roky a viac		3. stupeň univerzitného štúdia – doktorandské štúdium – absolventom je udelený vedecký titul PhD., ThD. (alebo ich ekvivalent)	864	Univerzity, vysoké školy Akadémia Policajného zboru Vojenské vysoké školy (doktorandské a postgraduálne štúdium, vedecká výchova)

¹⁾ povinná školská dochádzka je do veku 16 rokov

²⁾ absolventi štúdia ukončeného maturitou majú priamy prístup k terciárnemu vzdelávaniu